UUTISET

Meille sanotaan, että mitäs luotitte venäläisiin. Mie luotin suomalaisiin. **YRITTÄJÄ PIA RANTANEN, IMATRA**

Liiketila toisensa jälkeen tyhjenee Kaakkois-Suomessa

Ostovoiman heikentyminen yhtä aikaa sekä kotimaassa että Venäjällä kurittaa rajusti rajamaakuntien palveluyrityksiä. Karjalaiset kuitenkin muistavat, että notkahdus voi taittua nopeastikin.

Monissa Kaakkois-Suomen yrityksissä eletään nyt harvinaisen vaikeaa aikaa. Ruplan heikentyminen on pudottanut venäläismatkailijoiden määrää ja ostovoimaa rajusti, eikä kotimainenkaan ostovoima ole ennallaan.

Yli puolet Etelä-Karjalan yrityksistä on jo sopeuttanut toimintaansa tai suunnittelee sitä, ilmenee pienten ja keskisuurten yritysten barometrista. 41 prosenttia yrityksistä arvelee näkymien pysyvän ennallaan, ja 36 prosenttia ennakoi tilanteen huononevan vuoden kuluessa.

Tyhjät liiketilat muun muassa Lappeenrannassa ja Imatralla kertovat, että osalle kaupoista tilanne on käynyt mahdottomaksi. Lopettaneiden joukossa on esimerkiksi kenkä- ja vaateliikkeitä, joiden myynnistä valtaosa on tullut venäläismatkailijoilta.

Työttömyys kasvaa

”Tilanne on varmaan samantyyppinen koko Itä-Suomessa”, arvioi Etelä-Karjalan yrittäjien puheenjohtaja **Jouko Soikkeli**.

”Venäläisiä käy, mutta vähemmän ja he ostavat vähemmän.”

Muutos heijastuu vahvimmin kaupan ja palvelualan yrityksiin, mutta myös matkailuun ja kuljetusalaan. Maaseutukunnat ovat toistaiseksi selvinneet kaupunkeja vähemmällä, koska ostokset painottuvat pääasiassa kaupunkeihin.

Toiminnan sopeuttaminen tilanteeseen on käytännössä merkinnyt lukuisia irtisanomisia ja lomautuksia, jotka taas heikentävät paikallisten ostovoimaa.

”Toivoisin, että ne joilla on mahdollisuus kuluttaa, käyttäisivät sitä mahdollisuutta. Monilla ostovoima ei ole heikentynyt.”

Erilaisia tarinoita

Maakunnan yrittäjäyhdistyksen toimitusjohtaja **Jami Holtari** arvelee, että pitkään alalla toimineet ovat tiedostaneet Venäjään liittyvän suhdanneherkkyyden ja osanneet varautua.

”Toimialojen sisällä on suurta vaihtelua. Suurin isku on varmaan yrityksille, jotka ovat aloittaneet kasvun aikana.”

Maakunnassa ei ole tilanteesta huolimatta menetetty toivoa. Holtari kuvailee karjalaisia yrittäjiä realisteiksi, jotka eivät kuvittele liikoja, mutta ovat varovaisen optimistisia.

”Ei tämä ole ensimmäinen kerta, kun ostosmatkailu romahtaa”, Soikkeli lisää.

Positiivista signaalia kuuluu Holtarin mukaan pienistä osaamispohjaisista yrityksistä, jotka toimivat maailman markkinoilla.

Korjaantunut aina pian

Venäläisten ostosmatkailun kehitys riippuu pitkälti ruplan kurssista, johon taas heijastuu öljyn hinta sekä Venäjän ja Ukrainan kahinointi. Tilanteen korjaantuminen Kaakkois-Suomessa edellyttää siis hyviä uutisia maailmalta, sanoo toimitusjohtaja **Pasi Nurkka** Tutkimus- ja analysointikeskus Tak Oy:sta Lappeenrannasta.

Matkailun romahdus ruplan perässä ei ole uutta. Rajuin pudotus nähtiin 1998, kun ruplan arvo putosi neljäsosaan entisestä. Silloin matkailu elpyi vuodessa. Myös vuonna 2008 alkanut notkahdus kesti noin vuoden.

Ero aiempiin pudotuksiin on volyymeissa. ”Matkailijamäärät ovat kasvaneet valtavasti ja venäläisten varaan on varattu enemmän. Seuraukset ovat paljon rankemmat”, Nurkka kuvailee.

”Osa yrityksistä on osannut jotenkin varautua, osa on yllätetty housut kintuissa.”

Nurkan mukaan kukaan tuskin osaa ennustaa, kuinka pitkään taantuma jatkuu. ”Se kuitenkin tiedetään, että venäläisillä on edelleen halu matkailla Suomeen ja tehdä ostoksia, kunhan taloustilanne on turvallisempi.”

TERHI TORIKKA

Naapurisuhteet nyt elintärkeitä

IMATRA (MT)
Maakuntajohtaja **Matti Viialainen** korostaa vaikeassa tilanteessa Suomen ja Venäjän hyvien naapurisuhteiden merkitystä. ”Mainetta ei saa nyt pilata, meidän on oltava miellyttävä ja ystävällinen maa venäläisille jatkossakin.”

Viialainen muistuttaa, että Suomi on edelleen tutkimusten mukaan venäläisille kotimaan jälkeen rakkain maa, eikä halu täällä käymiseen ole kadonnut mihinkään. ”Notkahdus voi olla aiempia pidempi, mutta korjaantuu kyllä.”

Rajamaakunnan johtaja on huolissaan viime aikojen lööpeistä ja ennakkoluulojen lietsomisesta. ”Hyvät naapurisuhteet ovat elinehto, se pitäisi ymmärtää ministeritasolla asti.”

Myös valopilkkuja

Viialainen nostaa esiin myös valopilkkuja.

Etelä-Karjalalla on edelleen vahva selkäranka metsäteollisuudessa, vaikka muutoksiakin tapahtuu. Lisäksi esimerkiksi S-ryhmä investoi parhaillaan sekä Lappeenrantaan että Imatralle. Ikea kertoo tulostaan maakuntaan lähikuukausina.

Maakuntajohtaja Matti Viialainen.

Rajanylityspaikkojen kapasiteetti on nyt kunnossa, kunhan matkailijat palaavat. Tässä tilanteessa olisi hyvä sauma myös Parikkalan ylityspaikan periaatepäätökselle, maakuntajohtaja linjaa. ”Se toisi lisää ylittäjiä ja helpottaisi vientiä ja tuontia.”

TERHI TORIKKA

Vain asiakkaat puuttuvat

IMATRA (MT)
Lähes 30 vuotta Imatralla menestyneessä sisustusliike Carelianassa on kaunista, mutta silmiinpistävän hiljaista. Ovi käy harvaan ja kassa kilahtaa vielä harvemmin.

”Olin niin tyytyväinen, kun saatiin remontoitua ja tavarat esille, mutta eivät ne hyllyssä auta”, runsas vuosi sitten Carelianan liiketoiminnan ostanut yrittäjä **Pia Rantanen** huokaa.

Hän nimittää 270 neliön liiketilaa huippupaikalla kävelykadun varrella omaksi vankilakseen. ”Tein kahden vuoden vuokrasopimuksen, joten tästä ei pääse nyt mihinkään.”

Alkuvuonna romahti

Carelianan liikevaihto putosi viime vuonna 30 prosenttia edellisvuodesta. Todellinen romahdus tuli kuluvan vuoden alussa. Luvut tipahtivat vielä 70 prosenttia lisää, vaikka markkinointibudjetti oli moninkertainen.

Jo ensimmäisenä toimintavuonna yrittäjä on joutunut irtisanomaan, osa-aikaistamaan ja pyytämään maksuaikaa. Nyt hän etsii liiketilaan alivuokralaista jakamaan kustannuksia.

Aiemmin kauneusalalla toiminut yrittäjä pohtii jo hoitoalan keikkatöihin ryhtymistä. ”Jostain pitäisi saada laskutettua firmaan rahaa.”

Yksi uusi keino ovat asiakasillat yhteistyössä muiden yrittäjien kanssa. ”Yrittäjän on oltava jatkuva ideapankki, mutta energiaa siihen on vaikea löytää, kun kassakriisi on päällä koko ajan.”

Paikallisetkin puuttuvat

Rantanen ei syytä vaikeuksista pelkästään matkailun vähenemistä.

”Meille sanotaan, että mitäs luotitte venäläisiin. Mie luotin suomalaisiin. Luotin, että tämän kokoisessa kaupungissa pärjää ja turistien ostokset ovat ekstraa.”

Yksi syy on Rantasen mielestä epäjohdonmukainen kaupunkisuunnittelu. ”Palvelut ovat levinneet laajalle. Monipuolisen ydinkeskustan vetovoima olisi vaikeanakin aikana vahvempi.”

Paikallisen yrittäjäyhdistyksen puheenjohtaja ei juuri osaa nimetä alaa, jolla menisi Imatralla hyvin. ”Vain oluen myynti on kuulemma kasvanut.”

”Sulattelu vei aikaa”

Pienen matkan päässä samalla kadulla loistavat keltaiset kyltit vaateliikkeen ikkunassa. Loppuunmyynti, mitään ei säästetä. Ja kovat ale-prosentit päälle.

Sisällä ale-rekkiä järjestelevä **Katri Myllynen** on yksi tulevista työttömistä.

”Kyllä siinä vähän aikaa piti sulatella, että ymmärsi, että tämä loppuu kokonaan. Ei sitä vuosi sitten olisi aavistanut”, kymmenen vuotta talossa ollut Myllynen kertoo.

”Jotakin pitää yrittää etsiä, mutta työt ovat varmasti kiven alla etenkin palvelualalla. Eikä tilanne ole Lappeenrannassa sen parempi.”

Asiakkaat katosivat kaupasta nopeasti. ”Valitettavasti yli puolet liikevaihdosta tuli rajan takaa, eikä Suomenkaan tilanne ole ruusuinen”, toimitusjohtaja **Jesse Sipari** sanoo.

Hän arvioi, että vaatetarjontaa on maakunnassa liikaa paikallisväestöön nähden. ”Rajanaapurit ovat paikanneet tilannetta.”

TERHI TORIKKA

TERHI TORIKKA

Imatralainen sisustuskauppias Pia Rantanen kantaa huolta paikallisten yrittäjien jaksamisesta. ”Kannatan avointa puhumista. Vaikka voivottelu ei ketään auta, asioiden jakaminen voi helpottaa.” Hän rakastaa kotipaikkakuntaansa ja jaksaa päivittäin toivoa, että tämä olisi se parempi päivä.

Suomalaiset paikkaavat matkailun aukkoja

Kaakon matkailualalla on positiivinen vire, vaikka venäläisten matkailijoiden määrä on laskussa.

”Ei lietsota lopun meininkiä. Nyt on hyvä mahdollisuus markkinoida ja valmistautua siihen kun on taas kiire”, kehottaa Lappeenrannan markkinoinnista ja matkailuasioista vastaava **Mirka Rahman**.

Rahmanin mukaan venäläisturismin vähenemisen vaikutukset yöpymisiin eivät ole yhtä dramaattiset kuin ostoksiin. ”Loma pidetään yhä, mutta esimerkiksi hoidoissa ja ruokailuissa säästetään.”

Vain 5 prosenttia alas

Osa venäläisten jättämistä aukoista majoituksissa on täyttynyt kotimaisten yöpymisten kasvulla.

Tilastojen mukaan esimerkiksi Kotkan-Haminan seudulla yöpymiset vähenivät kaikkiaan vain viitisen prosenttia viime vuonna, vaikka ulkomaisten yöpyjien määrä laski lähes neljänneksellä. Kotimaiset yöpymiset lisääntyivät 10 prosenttia ja majoitusmyynnin kokonaisarvo alueella kasvoi.

Viime vuoden yöpymisten laskua tilastoissa selittää myös vertailuvuoden 2013 kasvu.

Suomi, Italia ja Kiina

Rahman kertoo majoitusliikkeiden suuntaavan markkinointia nyt kotimaahan ja Italiaan, mistä on suora lentoyhteys Lappeenrantaan.

Myös Kiinan markkinoihin tutustutaan.

”Välillä hotellit täyttyivät helposti, nyt täytyy markkinoida.”

Venäläisiäkään ei silti unohdeta.

”Siellä on myös väkeä, joihin taloustilanne ei vaikuta. Ja tietysti toivomme, että Venäjän talous taas nousee, kuten on aina noussut.”

TERHI TORIKKA

Kirppis elää nousukautta

IMATRA (MT)
Imatralla neljä vuotta toiminut Citykirppis on poikkeus paikkakunnan yritysten joukossa. Se elää taantuman keskellä parhaita kuukausiaan.

”Viime kesä oli paras kesä ja nyt tammikuussa myynti kasvoi 40 prosenttia viime vuodesta”, iloitsee yrittäjä **Alexei Riaikinen**.

Edellisenä viikonloppuna yrittäjä kertoo palvelleensa asiakkaita lähes kaksi tuntia vielä sulkemisajan jälkeen. ”80 prosenttia heistä oli venäläisiä.”

Kirpputori perustuu asiakkaiden myyntiin tuomiin käytettyihin tavaroihin. Lisäksi yrittäjä tuo Euroopasta eriä uutta tavaraa, kuten leluja. ”Halpaa pitää olla.”

Pietarista 15 vuotta sitten Suomeen muuttanut Riaikinen ei ole menestyksestä yllättynyt. ”Aina kun muu kauppa menee alas, kirppis tulee ylös.”

Mikään miljoonabisnes se ei yrittäjän mukaan ole, mutta tuo elannon perheelle.

Venäläisiä uutisia jatkuvasti seuraava Riaikinen uskoo, että matkailun tilanne korjaantuu jo toukokuussa.

”Olen nähnyt neljä lamaa Pietarissa, tiedän miten ne menevät ohi. Hinnat nousevat ja pian väki tulee taas Suomeen ostoksille. Jo pari viikkoa sitten kilo Valion Oltermannia maksoi Pietarissa yli 18 euroa”, mies vakuuttaa.

Pietarista kotoisin oleva kirpputoriyrittäjä Alexei Riaikinen uskoo venäläismatkailun elpyvän jo kesään mennessä.

TERHI TORIKKA

TALOUDESTA LYHYESTI

Kyytejä valikoiville takseille sanktioita

Lounais-Suomessa kaavaillaan sanktioita takseille, jotka hylkäävät ajotilauksia, kertoo Turun Sanomat. Turussa on kokeiltu ohjelmaa, jossa taksinkuljettaja joutuu puoleksi tunniksi ajonvälityssulkuun, jos hän hylkää kaksi tilausta tunnin sisällä.

Lehti uutisoi aiemmin, että jotkut kuljettajat hylkäävät lyhyeksi arvioimiaan ajoja ja odottavat rahakkaita kyytejä.

Herlinin suku Suomen rikkain

Kone- ja Cargotec-yhtiöiden omistajasuku Herlin on Suomen kaikkien aikojen rikkain suku, selviää Helsingin Sanomien selvityksestä. Herlinien pörssinoteerattu varallisuus on noin 6,8 miljardia euroa. Se on suurempi kuin 19:n seuraavaksi pörssirikkaimman suvun varallisuudet yhdessä.

Seuraavaksi rikkain on Ehrnroothien suku.

Maksukortit turvassa

Finanssialan Keskusliitosta (FK) arvioidaan, että suomalaisten maksukorttien käyttäjien tietoturva ei ole vaarassa tuoreen sim-tietomurron takia. Verkkojulkaisu Intercept uutisoi torstaina, että Yhdysvaltain ja Britannian viranomaiset ovat murtautuneet maailman suurimman sim-korttivalmistajan Gemalton tietoverkkoon.

”Jos tällaisia haavoittuvuuksia olisi haluttu (maksukorttijärjestelmissä) hyödyntää, finanssilaitosten järjestelmät olisivat kyllä havainneet mahdolliset väärinkäytökset. Ainakaan rahaa ei ole suomalaisilta tileiltä hävinnyt, sen suhteen en olisi huolissani”, sanoo FK:n johtava asiantuntija **Mika Linna**.

Keskitetyn jatkoa harkitaan vielä

Elinkeinoelämän keskusliitto ei ole vielä päättänyt, haluaako se jatkaa työllisyys- ja kasvusopimusta vuodella, kertoi EK:n hallituksen puheenjohtaja **Matti Alahuhta** Ylen Ykkösaamussa lauantaina.

Alahuhdan mukaan lisävuodelle ei ole estettä. EK sulattelee hänen mukaansa kuitenkin vielä työelämän pelisääntöneuvotteluiden kariutumista.

Palkansaajapuoli katkaisi neuvottelut pelisäännöistä eli muun muassa työrauhasta kuluneella viikolla, koska ei pitänyt EK:n vaatimuksia realistisina.

Työmarkkinajärjestöt solmivat työllisyys- ja kasvusopimuksen syksyllä 2013. Osapuolet sopivat samassa yhteydessä, että ne arvioisivat neuvottelujärjestelmän toimivuutta eli muun muassa työrauhaa.

”Tässä nyt vähän sulatellaan ja pohditaan, mikä on paras tie jatkoon”, Alahuhta kuvaili.

Alahuhdan mielestä neuvotteluiden kariutuminen kertoo siitä, että pitkän historian aikana syntyneistä perinteistä on vaikeaa päästä irti.

Investointiraha EU:sta alkaa virrata kesällä

BRYSSEL (MT)
EU:n investointiohjelman rahaa pienille- ja keskisuurille yrityksille alkaa virrata kesällä, ilmoitti Euroopan komissio viime viikolla.

Komission varapuheenjohtaja **Jyrki Kataisen** johtama 315 miljardin euron investointiohjelma on yksi komission päähankkeista.

Varsinaisen ohjelman odotetaan käynnistyvän viimeistään syyskuussa. Nyt pienet ja keskisuuret yritykset saavat varaslähdön kuuden miljardin euron rahaston avulla.

Rahastoa ohjaa Euroopan investointipankki.

Rahaston hallinnoinnista ei ole vielä päätetty. Komissio on ehdottanut, että rahastoon investoivat maat saisivat äänivaltaa ohjauskomiteassa, mutta EIB:llä olisi päätöksiin vetooikeus.

Toinen avoin kysymys on, miten suhtaudutaan ulkopuolisiin, jotka haluavat investoida rahastoon. European Voice -lehden mukaan Abu Dhabi, Kiina ja Norja ovat ilmoittaneet kiinnostuksesta.

Katainen on kiertänyt koko kevään jäsenmaissa puhumassa ohjelman puolesta. Kiertue etenee Suomeen maaliskuun ensimmäisellä viikolla.

AIMO VAINIO

ETT vaihtoi nimeä

Eläintautien torjuntayhdistys ETT on vaihtanut nimensä Eläinten terveys ETT ry:ksi. Uusi nimi kertoo yhdistyksen mukaan paremmin nykyisestä toiminnasta ja toiminnan painopisteestä, vaikka tautien ennaltaehkäisy kuuluu edelleen yhdistyksen perustehtäviin.

Lyhenne ETT ja logo säilyvät ennallaan. Ruotsiksi yhdistyksen nimi on Djurens hälsa ETT rf.

Perustamisvuonna 1994 yhdistys keskittyi pääasiassa eläinaineksen ja rehujen tuonnin ohjaukseen, tautiriskien hallintaan ja ohjeistukseen. Vuosituhannen vaihteessa toiminta laajentui tuotantoeläinten terveydenhuollon koordinaatioon sekä sen seurantajärjestelmien Sikavan ja Nasevan kehittämiseen.

Viime vuosina eläinten terveydenhuoltoa on kehitetty myös osana ruokaketjun laatujärjestelmiä. Työ jatkuu myös kuluvana vuonna muun muassa Maito- ja lihaketjun jäljitettävyysjärjestelmät - avoin, todennettava ja vastuullinen alkutuotanto -hankkeessa.

Yhdistyksen hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi on valittu **Juha Nousiainen** Valiolta.

MT

Parikkalan ylityspaikkaa kiirehditään

Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon maakuntaliitot sekä Parikkalan kunta ja Savonlinnan kaupunki esittävät, että maan hallitus tekee vielä tänä keväänä periaatepäätöksen ja käynnistää Parikkalan tilapäisen rajanylityspaikan kansainvälistämisen valmistelun.

Asia on esillä Venäjä-ministeriryhmän kokouksessa helmikuun lopulla.

Maakunnat ovat valmiita omalta osaltaan suuntaamaan Kaakkois-Suomi–Venäjä-rajayhteistyöohjelman varoja ylityspaikan kehittämiseen ja alueen tiestön parantamiseen.

Venäjän puolella tieyhteys on jo olennaisesti parantunut, mikä on heijastunut Parikkala-Syväoron liikenteeseen kasvuna viime ja tänä vuonna.

> Venäjän puolella tieyhteys on jo olennaisesti parantunut.

Ylityspaikan avaaminen lyhentäisi matkaa Petroskoista ja Sortavalasta Etelä-Suomeen yli tunnilla ja Pietarista Savonlinnan seudulle noin puolella tunnilla. Lisäksi ylityspaikka alentaisi kuljetuskustannuksia.

MT

OIKAISU

Dityppioksidi, ei rikkidioksidi

Maatalouden kasvihuonekaasuiksi katsotaan metaani ja dityppioksidi. Perjantain 20.2. lehdessä sivulla yhdeksän kaasuiksi kerrottiin virheellisesti metaani ja rikkidioksidi. **MT**